

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НА ТЕМУ: «ГЛІЦЕРИН»

ПІДГОТУВАВ УЧЕНЬ 9 КЛАСУ:
АНТОНЮК ВІКТОР

ЗМІСТ

- 1. Загальні відомості про гліцерин.*
- 2. Історія відкриття і спектр застосування гліцерину і минулому.*
- 3. Фізичні властивості гліцерину.*
- 4. Хімічні властивості гліцерину.*
- 5. Реакції в які вступає гліцерин.*
- 6. Отримання гліцерину.*
- 7. Застосування гліцерину.*

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ГЛІЦЕРИН

Гліцерин (гліцерол) – трьохатомний спирт. Хімічна формула – $C_3H_8O_3$, або $C_3H_5(OH)_3$. Гліцерин знайшов застосування практично у всіх сферах нашої життєдіяльності. Вчені сьогодні знаходять все нові і нові сфери застосування гліцерину. Він стає незамінною складовою багатьох хімічних засобів.

ІСТОРІЯ ГЛІЦЕРИНУ

Гліцерин був відкритий у 1783 році шведським хіміком К.Шелле, який показав, що фрагменти цього з'єднання складають основу всіх природніх жирів і назвав його «солодкою речовиною із жиру», оскільки продукт володів солодким смаком.

easyelectronics.ru

У 1813 році французьким хіміком М.Шеврелем було встановлено, що під дією води (каталізатори: кислота і луг) відбувається розщеплення жирів з утворенням гліцерину і вищих карбонових кислот. Ним вперше було дано назву «гліцерин» одному з продуктів, який утворюється в даному процесі («гліцерос» - солодкий). Французу Т.Петлузу в 1836 році вдалось встановити елементний склад цього тріолу.

ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ГЛІЦЕРИНУ

Чистий гліцерин являє собою прозору, безбарвну, дуже густу, в'язку, сиропоподібну, без запаху, важчу за воду і неотруйну солодкувату на смак рідину. Гліцерин має здатність поглинати вологу з повітря та утримувати її. На повітрі може увібрати до 50% води. Через це гліцеринова крапля на руці дає враження легкого нагріву.

Питома вага хімічно чистого гліцерину при 15°C становить 1,26469. Молекулярна маса 92,09 г/моль. При звичайному атмосферному тиску гліцерин кипить при 290°C і частково розкладається; під розрідженим тиском його можна перегнати не розклавши. Змішується з водою в будь-якій пропорції. Температура спалаху гліцерину становить 150°C , температура самозаймання — 362°C . При нагріванні гліцерин швидко випаровується, а у звичайних умовах — гліцерин не леткий.

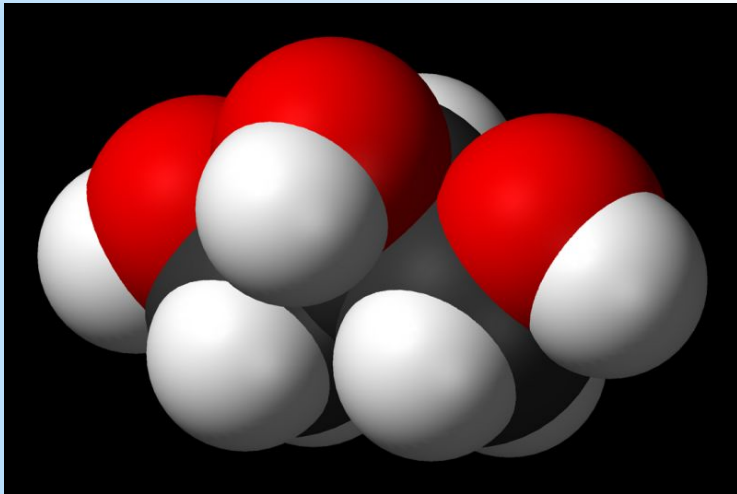
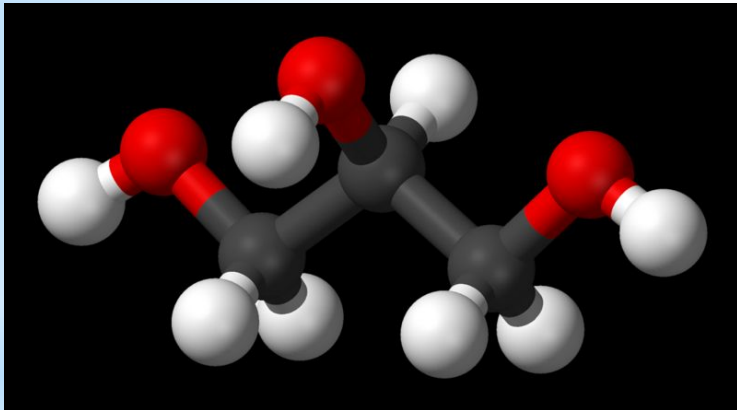
Гліцерин має здатність розчиняти різні мінеральні солі, через що чистий гліцерин добувається головним чином шляхом перегонки. Від сильного і тривалого охолодження гліцерин кристалізується; температура плавлення кристалів – 20°C .

Густина $1,261\text{ г/см}^3$ при 20°C . Показник заломлення $n_D=1,4735$ при 20°C . Діелектрична проникність $\epsilon=42,5$ при 25°C . Дипольний момент молекули в газовому стані $\mu=2,56\text{ Дб}$. В'язкість 9450 мПз .

ХІМІЧНІ ВЛАСТИОСТІ ГЛІЦЕРИНУ

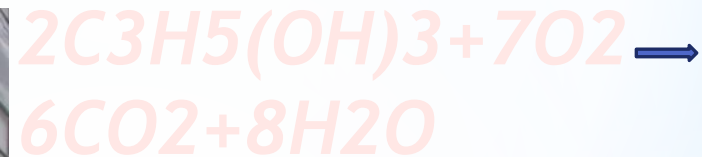
З водою гліцерин змішується в усіх пропорціях, причому об'єм такого розчину буде трохи менший від суми первинних об'ємів води й гліцерину. В усіх пропорціях змішується з етанолом. Не розчиняється в жирах, олії, бензині, хлороформі.

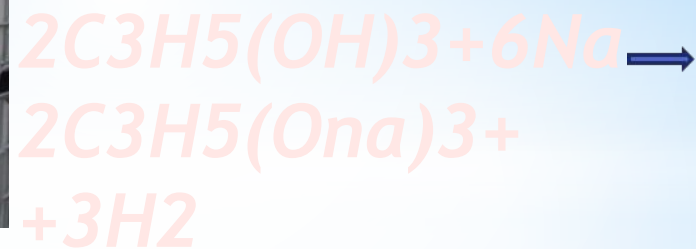
Наявність гідроксильних груп зумовлює подібність гліцерину до одноатомних спиртів, він вступає в ті самі реакції, але за участю трьох гідроксильних груп. Реакції повного окиснення (горіння) відбувається, як і в інших органічних речовин, з утворенням вуглекислого газу і води. Гліцерин вступає в реакцію заміщення з металічним натрієм, яка супроводжується виділенням водню.

РЕАКЦІЇ В ЯКІ ВСТУПАЄ ГЛІЦЕРИН

Горіння:

Взаємодія з металічним натрієм:

ОТРИМАННЯ ГЛІЦЕРИНУ

Гліцерин високого ступеня чистоти (не менше 98%) отримують шляхом алкохолізу рослинних жирів, із застосуванням вакуум-ректифікації. При остаточному тиску 400Па при температурі кипіння 130-140оС вдається уникнути полімеризації і термічного розкладання гліцерину з отриманням дистильованого продукту.

До розробки синтетичних методів гліцерин отримували лужним омиленням жирів. При цьому утворюються мила з водним розчином гліцерину. Мило відокремлюють шляхом висолювання за допомогою хлориду натрію, а гліцерин отримують шляхом повторного згущення і кристалізації осажденного хлориду натрію. Отриманий 80% гліцерин темного кольору очищується перегонкою і обробкою активованим вугіллям.

Існує ферментативний метод отримання гліцерину. Інший метод оснований на гідролітичному розщепленні вуглеводів (крохмалю, деревного борошна і цукру, особливо тростинного), призводить до утворення суміші гліцерину з іншими гліколями. Також гліцерин утворюється при виробництві біодизеля.

ЗАСТОСУВАННЯ ГЛІЦЕРИНУ

У промисловості його отримують головним чином при гідролітичному розщепленні жирів. Гліцерин випускають трьох видів – сирий, дистильований та технічно чистий. В косметиці дозволено застосування двох останніх. Гліцерин гігроскопічний. Завдяки властивості поглинати з повітря до 40-50 % води по відношенню до його початкової маси, він отримав широке розповсюдження в косметиці, як речовина, що швидко відбирає воду з тваринної та рослинної тканини.

Він застосовується майже у всіх косметичних препаратах як пом'якшуючий засіб та є одним з основних видів сировини для виготовлення зубних паст. Він не засихає, не гіркне, замерзає при дуже низьких температурах і тому застосовується як речовина, що перешкоджає висиханню та замерзанню косметичних виробів.

Гліцерин використовується в парфумерії та фармації як зм'якшувальний засіб або основа мазей, добавка до масла, у харчовій промисловості – як добавка до напоїв. Спиртовий розчин тринітрогліцерину має судинорозширювальну дію й у вигляді ліків використовується при серцевих захворюваннях. Гліцерин, його олігомери і полімери запропоновані в якості засобів, які зберігають свіжість харчових продуктів.

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ**